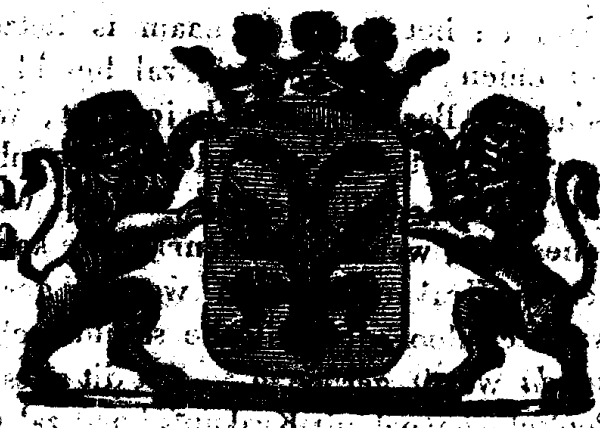

ARNHEMENSCHER COURANT.

De prijs deser Courant, die geregeld wordt uitgegeven, en wel op Dinsdag, Woensdag, Donnerdag, Zaterdag, en Zondag, is 1/5 in de drie maanden.

ZONDAG 7 FEBRUARI.

De prijs der Advertentien is, per regel, 1/100 en voor elke regel 7 centen, behalve 35 centen zegelrecht, voor elke plaatsing.

DE GRAAF DE MONTALEMBERT over de zaak van Krakau.

Het van allen vreemden invloed onafhankelijke *Journal de la Haye*, „qui a compris les besoins de l'époque”, toont zich in een zijner laatste nummers zeer veronwaardigd en verholgen, dat de *Arnhemse Courant*, „depuis longtemps l'apôtre des révolutions et du régicide”, zoo onzinnig en verdorven is geweest, „pour applaudir hautement au langage furibond dont M. DE MONTALEMBERT n'a pas rougi de faire retentir ces jours derniers l'enceinte de la Chambre des Pairs.”

Lezers geheel op de hoogte van het afschuwelijke vergrijp, doet ons gepleegd, bieden wij hun hier een beknopt uitsnede aan van dien „langage furibond”, welken de graaf DE MONTALEMBERT zonder blozen durfde uiten, in de Kamer der Pairs zonder...

Deze, in meer dan een opzigt merkwaardige, redevering kan tevens onzen Lezers tot punt van vergelijking dienen, om het onderscheid te leeren kennen tus- sen de Franschen parlementairen en den eigendommen en Oostenrijkschen welgezind-landsindrijven redeneertrant van een Tweede-Kamer lid met opgeschoort oordeel.

De graaf begon zijnen hoorders te vertellen, in welken geest zij zijne rede hadden op te vatten, „niet als éene nieuwe akte van beschuldiging, even als in het vorige jaar bij de Poolse onlusten, tegen de Poolen, noch als éen onbetamelijke aanklacht tegen de regering.”

„In het afgelopen jaar had ik opmerkzaam te maken, welke de ware aard was der Krakausche onlusten, eene voorbereiding tot den nu volvoerden aanslag, een afgesproken werk, een gespannen plan, waarin Polen zich ongelukkig heeft laten verliezen. Daarenboven had ik de Kamer der Pairs in het behoort licht te stellen. Ik had de nagedachte wreken der slagtoffers, eerst om de Pairs gebragt en daarna belastend; dat was mijn plicht, ik heb dien volvoerd, dat ik dit in het voorbijgaan zegge, heeft mij niet kunnen wederleggen. Naamloze nuurpennen hebben mij met

hunne smaadredenen vereerd; maar geenerlei handeling van het Oostenrijksch bestuur, geen arrest der Oostenrijksche justitie heeft of de schuld der slagtoffers weten te bewijzen, of de onschuld van die hen ter slagbank hadden gevoerd.

»Thans is het met de zaak geheel anders gelegen; niet alleen dat het *corpus delicti* bestaat, — maar zij, die het misdrijf hebben gepleegd, belijden het, zij beoemen er zich op; en kühne loftuitingen, — gij hebt ze kunnen lezen en nagaan, — verzwaren hun misdrijf. Tegenover betraping op heeter daad en de bekentenis der misdadigers is geen requisitoir noodig; wat behoeft men hen te beschuldigen, die zich zelven beschuldigen?»

Evenmin wil de graaf er een oppositie-thema tegen het kabinet van maken. De afzending van Frankrijk moet als eene onverdeelde stem, zonder onderscheiding van ministerieel of opposanten, van uit de natie uitgaan. »De vrijzinnigheid heeft alom, in Europa, hare vertegenwoordigers; overal vindt zij éene echo; maar ik durf zeggen, dat wij, Fransche Kamers, er de eerste vertegenwoordigers van zijn. Een groot vergrijp is gepleegd; onze taak is het, niet het te straffen, maar er regt over te spreken.

»Op het eigen oogenblik, waarop ik deze woorden tot u spreek, zijn — wanneer ik mij zoo mag uitdrukken — de hoven van assises der christenheid geopend; aan beide zijden van het kanaal vergaderen, terzelfder tijd, idie groote staatsligchamen, wier voorregt het is, alle magten en alle gebeurtenissen uit de geschiedenis van onze dagen voor hare regbank te brengen. Hoe gewichtig zulk éene taak is, en hoezeer alle persoonlijke meeningen, alle partij-zigten er voor moeten wijken, en opdat ik er des te beter voor zou berekend zijn, zal ik mijn hart in bedwang houden; ik zal, zooveel ik kan, de uiting mijner smartelijke verontwaardiging insluiten, opdat niets van mijne lippen moge ontglijpen, dat niet ieder binnen deze muren en in dit land zal beamen.

»Het is mijne begeerte, dat de Kamer der Pairs deze vergadering, waarin alleen mannen van kunda en talent worden toegelaten, deze zoo bezadigde vergadering, die, meer dan eenige andere, orde en

ontzag voor de overheid voorstaat, in deze vergadering eenparig, als één man, opta, om te verkondigen, dat het geweld niet de enige regter is der menschelijke lotgevallen, dat het niet het regt overheerscht, en dat de wereld door andere beginselen geregeerd wordt dan door overmagt en de lagen van het despotismus.

Het is — zegt de graaf — niet alleen Polen, niet alleen Frankrijk, die door die daad van geweld gekwetst zijn. »Er is iets hoogers gekwetst; de orde, de gerechtigheid, de vrede bovenal, al wat éene behoudende staatkunde te verdedigen en te handhaven heeft. Waarover zouden zich Europa's revolutionairen en anarchisten te beklagen hebben? . . . Men heeft hen in de hand gewerkt. Nooit, sinds vijftig jaren, was de fortuna hun gunstiger. Krakau's inlijving! Wel, het zijn de jukordonnantien der Europeesche diplomatie.

»Zeker, het ware éene verleidelijke gelegenheid, de misdadige staatkunde, die dergelijke aanslagen smeedt, in volle naaktheit ten toon te stellen, en bovenal de Oostenrijksche staatkunde. Ik onthoud er mij met moeite van, maar ik onthoud er mij van; waarom? omdat ik op dit oogenblik nog meer medelijden dan verontwaardiging over die staatkunde gevoel. Verleden jaar was het de verontwaardiging, die mij dit spreekgestoelte deed beklimmen, die mij — ik durf het in uw geheugen herroepen — uwe sympathie deelachtig deed worden. Thans is het dat niet, het is, ik herhaal het, medelijden; medelijden, verwekt door het schouwspel van een groot en beroemd rijk, van het grootsche en fiere Habsburgsche vorstenhuis, geroepen door zijne geschiedenis, zijne antecedenten, zijne voorbijgegangene glorie om het holwerk van het Westen tegen de Oostersche barbaarscheit, en de voormutr der besoffaving te zijn, doch thans door éene zich zelve overlevende en diep gezonkene staatkunde gekluiserd is aan de zegel van het bijgeloof en der barbaarscheit. Ja, wanneer ik éene groote moedigheid, éene eene en roemvolle dynastie, éene keizerlijke monarchie zoo verre van hare overleveringen, hare plichten, hare roemen zie afwijken, en met Rusland zie zamenspannen tegen den vrede en de onafhankelijkheid van een geheel werelddeel — ik beken het — dan overtreft mijn medelijden mijne verontwaardiging.

De graaf gaat over tot het bewijzen van drie punten: 1°. Dat niets in het Weener tractaat plegtiger opgenomen en stelliger bezworen is dan de onafhankelijkheid van Krakau; 2°. dat de heerguizor te regt aan den heer METERNICH geantwoord heeft, dat zulk eene akte niet eene enregistraatie was; en dat men de groote mogendheden niet bijeenroeft, als welc... Parlement van Parijs, om verordeningen te doen en registreren, van hoogstaande afkomstig; 3°. dat deze schendingen van het Weener verdrag, in een zoo wezenlijk punt, Frankrijk van alle verplichtingen ontheft, welke het bij dit verdrag heeft op zich genomen.

Als een curieus staaltje hoe vrij en onafhankelijk men reeds in het afgelopen jaar, onder de beschermende vleugelen des Oostenrijkschen adelaars, in Krakau leefde, haalt de graaf de volgende echtwaarschijnlijke waarschuwing aan, medegedeeld door de *Allgemeine Preussische Zeitung*:

POLEN. Krakau 11 augustus.

»De directie van politie heeft gisteren het volgende doen afkondigen: *Reeds tweemaal, den 16^{den} maart en den 6^{den} april 11, is de directie van politie verplicht geweest, dat inwoners van Krakau te verzwijgen, dat men in het vervolg de uitstrooijers of verspreiders van valsche geruchten, die de inwoners in onrust konden brengen, met eene zware boete zou straffen. Daar evenwel, na dien tijd, nieuwe ongegronde geruchten verspreid zijn, met het doel, de bevolking te verontrusten, is besloten, dat allen, die zich aan dit verzet zullen schuldig maken, zullen gestraft worden met ten minste veene maand gevangenis, en dat zij, gedurende hunne gevangenschap, dagelijks lichamelijke straf zullen ondergaan.*

»Gij begrijpt, dat deze lichamelijke straf de bastonnade, de geesstroede is; en gij zult niet uit het oog verliezen, dat deze dagelijkse geeseling verordend wordt door eene directie van politie, door Oostenrijk, gedurende het bezetten door Oostenrijksche troepen, ingesteld. Het is eene zuiver Oostenrijksche regerings-handeling, hoewel uitgevaardigd drie maanden vóór de inlijving bij Oostenrijk.

»Ziedaar, hoe vrij men in Krakau was vóór de inlijving; ik laat u de gevolgtrekking, hoe vrij men er na de inlijving moet zijn, en tevens hoe goed men reeds op weg was.

De heer DE MONTALEMBERT ziet in de handelwijze der drie roofstaten eene onzinnige uittarting der Westersche Europeesche mogendheden. Wat hadden zij van Krakau te vreezen? Welke meerdere heerschappij heeft Oostenrijk thans over Krakau dan vóór de inlijving? »Ik kan het raadsel niet oplossen, dan door het als een bewijs aan te nemen, dat de doorlepenste, de listigste staatkunde, de staatkunde verrijst in alle kronkelingen, nitvlugten en haarkloverijen van het ambacht, ook hare vlagen van onbezonnenheid en reekeloosheid heeft; zo straf haar de Hemel, wanneer zij zich tot de dienst der ongerechtigheid verlaagt.

»Krakau had niets Poolsch dan den naam en het ~~land~~ naam is hetzelfde ontnomen, ~~land~~ zal het blijven houden. Beek men zich in, dat, wanneer de Oostenrijksche adelaar, in plaats van Polen's witten arend, in top wordt geheschen, wanneer Oostenrijksche koninginnen op Krakau's pleinen worden gerigt; wanneer door de Deutsche schuld wachten *wada* wordt geroepen, — dat dit alles het Poolsche gevoel uit Krakau's borst zal verdrijven? Het is het menschenlijke hart, het is bovenal het Poolsche hart miskennen.

Te regt maakt de graaf DE MONTALEMBERT opmerkzaam op de levenskracht, welke, na, zooveel lijden, na zoo hevige en langdurige martelingen, de Poolsche natie onderscheidt. Hij ziet er eene dubbele les in, eene les voor de onderdrukkers, dat men eene natie niet als eenen persoon vermoordt, die, *zonder spoor na te laten*, verdwijnt; eene les voor de mogendheden, die den wil en de magt hebben, om partij te trekken voor de onderdrukten, om hulp te bieden, zo lang hulp baten kan, en niet werkeloos te blijven toezien tot de laatste strijd gestreden is. Waar en schoon is de opmerking, en zij verdient diep in het gemoed gegrift te worden van alle heerschzuchtige en onverweldigende mogendheden en regeringen, dat alle onderdrukking, de sluimerende levenskracht, die tot tegenweer aanzet, opwekt en legendig houdt; dat het onderdrukte volk, de onderdrukte natie, zich aan den onderdrukker en overweldiger vasthecht, als eenlijk aan een levend mensch, tot zij als een kanker in het gezonde vleesch invreet, en al den last van hunnen jammer en hunne ellende aan hunne heulen mededeelen, zoodat ieder volk, iedere mogendheid, elke regering, die haren pligt verzaakt, gestraft wordt daar waar zij gezondigd heeft. Het slagtoffer wordt op zijne beurt de heul, die het onrecht wrekt.

»Want, waarlijk, heeft Polen ooit meer geleefd dan het nu leeft? Ik geloof, neen. Nooit, mijn bedunkens, besloeg het groter plaats in Europa.

»Verplaatst u in uwe verbeelding in het Europa van 1775, den tijdstip van de verdeling van Polen; het feit ging bijna onopgemerkt voorbij; van zoo weinig belang, was toen Polen's levenskracht, men hechtte er niet aan, men sloeg er geen geloof aan.

»Hoe geheel anders thans; al brengt men den adel om het leven; al belet men men Sibirië met ballingen; al belet men de uiting van alle gevoelens in het land; Europa is bewust, dat daar leven schuilt, men kan het niet verbergen, men kan er evenmin aan wanhopen. Zoo als de welsprekende redenaar de heer DE VILLEMANN, wiens woorden ik zoo gaarne tot de mijne maak, zoo te regt gezegd heeft: »Sints Christus zich op aarde vertoonde, nis geen volk der churstenheid, dat door den doop gewijd is, te niet gegaan. Zoo sprak hij in het afgelopen jaar, en

zijnne woorden zijn in uwe ~~verbeelding~~ blijven voortleven. Deze verhevene waarheid, door hem verkondigd, is bovenal op Polen toepasselijk.

»Telkenmale dat men beproefd heeft eene natie te vernietigen, is die natie een werktuig der straf geworden voor de magt, die haar zocht te vernietigen. De onderdrukte natie vat wortel en groeit op met de verdrukkende magt, als eene booze zweer, etterend en knagend, steeds dieper en dieper invretende.

»Aanschouwt Ierland, aanschouwt Polen: wie zal de kwalen optellen, die Polen's verdeling aan de drie mogendheden heeft op den hals gehaald? Welk man van oordeel, welk wezenlijk staatsman zou durven staande houden, dat Polen, onafhankelijk, aan de drie mogendheden meer schokken, meer zorg, meer onrust zou veroorzaakt hebben dan Polen, van een gereten en onder elkander verdeeld?

»Mij roept Polen, verplet onder den druk van Rusland, Pruisen en Oostenrijk, dien reus uit de fabel in het geheugen, dien men vernietigd geloofde, toen men hem onder den Etna verpletterde. Verre van daar dat hij vernietigd zou zijn, deed elke zijner bewegingen de aarde trillen en de vulkanen uitbarsten.

Et fessum quoties mutat latius intro mere lommem

Murmure Trinacriam.

»Ziedaar het volmaakte zinnebeeld van Polen; elke klopping van zijn heldenhart doet Europa schudden! Men meefde een volk, dat ~~verder~~ vulkaan. Welaan, beproeft, zijne uitbarstingen te dempen; beproeft, of gij den krater van den Vesuvius kunt uitdooven.

»Wij zullen zien, of, wanneer de Russische kolossus — zoo als men het noemt — ineensterft; of, wanneer de Oostenrijksche monarchie, dat grillig zamenstel van twintigerlei volken, welke de regvaardigheid — ik haast mij het te zeggen — had kunnen bijeenhouden, maar welke de ongerechtigheid zal verstroomen, — wij zullen zien, of die natien ook sporen zullen achterlaten, ook voort zullen blijven leven even als de Poolsche natie. Neen, ~~dat~~ zag de wereld dergelijke levenskracht en dergelijke wederstand; zoo als zij nooit een misdrijf ~~was~~ gelijk aan dat, het welk men jegens Polen gepleegd heeft; zoo ~~als~~ nooit, als thans, drie mogendheden al hare krachten ~~aan~~ voor stap eene ~~af~~ onder haar gewigt te versmoren.

»Er zijn dwazen, die zeggen: het is gedaan met Polen, zijn yvonne is gestreken, het is den dood gewijd, het strijkt, als een zieltogende. ~~Waar~~ ~~is~~ ~~de~~ ~~Heer~~ ~~Haenen~~, wanneer Polen's natie eenmaal ~~zullen~~ ~~opgehouden~~ ~~hebben~~ ~~te~~ ~~kloppen~~, ~~zult~~ ~~gij~~ ~~het~~ ~~andere~~ ~~dan~~ ~~te~~ ~~waar~~ ~~worden~~. Wanneer Polen ~~opgehouden~~ ~~zal~~ ~~hebben~~ ~~te~~ ~~bestaan~~, wanneer ~~zint~~ ~~twintig~~ ~~miljoen~~ ~~Slavoniërs~~ ~~een~~ ~~zullen~~ ~~zijn~~ ~~geworden~~, niet met Oostenrijk, met Pruisen, dat is onmogelijk, met Rusland, — en dat kan gebeuren.

